

Samkomulag
um kostnaðarmat lagafrumvarpa og
stjórnvaldsfyrirmæla gagnvart sveitarfélögum.

Ríkisstjórn Íslands og Samband íslenskra sveitarfélaga staðfesta hér með eftirfarandi samkomulag um kostnaðarmat lagafrumvarpa og stjórnvaldsfyrirmæla sem hafa í för með sér kostnaðaráhrif fyrir sveitarfélögin.

Aðilar eru sammála um að stjórnarfrumvörp og reglugerðardrög sem undirbúin eru í ráðuneytum og einvörðungu eða að verulegu leyti hafa bein áhrif á sveitarfélögin verði kostnaðarmetin með tilliti til heildaráhrifa á fjárhag sveitarfélaga.

Samkomulagið gildir frá og með 1. janúar 2006.

Framkvæmd kostnaðarmatsins skal vera í samræmi við reglur og leiðbeiningar í fylgiskjölum I og II.

Reykjavík, 30. desember 2005

Árni Magnússon
félagsmálaráðherra

Vilhjálmur Þ. Vilhjálmsson
formaður stjórnar
Sambands íslenskra sveitarfélaga

Árni M. Mathiesen
fjármálaráðherra

Þórður Skúlason
framkvæmdastjóri
Sambands íslenskra sveitarfélaga

Fylgiskjal I

Reglur um mat á kostnaðaráhrifum lagafrumvarpa og reglugerðardragna á sveitarfélög

1. gr.

Stjórnarfrumvörp og reglugerðardrög sem einvörðungu eða að verulegu leyti hafa bein áhrif á sveitarfélögin skulu metin með tilliti til heildaráhrifa á fjárhag sveitarfélaga.

2. gr.

Viðkomandi ráðuneyti annast mat á lagafrumvörpum og reglugerðardrögum sem samin eru á vegum þess samkvæmt reglum þessum og leiðbeiningum sem þeim fylgja. Sé eftir því leitað lætur Samband íslenskra sveitarfélaga í té þær upplýsingar sem það býr yfir og nýst geta við matið. Einstök ráðuneyti og Samband íslenskra sveitarfélaga skulu tilnefna tengiliði til að annast samskipti vegna vinnu við kostnaðarmat.

3. gr.

Sambandi íslenskra sveitarfélaga skal gefinn kostur á að veita umsögn um mat ráðuneytis á reglugerðardrögum á undirbúningsstigi þeirra. Skal umsögn sambandsins berast innan hæfilegs frests. Miðað er við að mat viðkomandi ráðuneytis á kostnaðaráhrifum lagafrumvarps á sveitarfélög sé sent Sambandi íslenskra sveitarfélaga til umsagnar um leið og fært þykir.

4. gr.

Með tillögum Sambands íslenskra sveitarfélaga um breytingar á lögum og reglugerðum skal fylgja mat þess á kostnaðaráhrifum á sveitarfélögin og ríkissjóð.

5. gr.

Í lok hvers árs skal hvert ráðuneyti taka saman aðgengilegt yfirlit yfir niðurstöðutölur mats á áhrifum lagafrumvarpa og reglugerðardragna á fjárhag sveitarfélaga.

Fylgiskjal II

Leiðbeiningar um mat á áhrifum lagafrumvarpa og reglugerðardragna á fjárhag sveitarfélaga

Til að stuðla að samræmingu á mati ráðuneyta er lagt til að eftirfarandi verði fylgt við matsgerð:

- A. Tilgangur og innihald frumvarps/reglugerðar verði reifað í stuttu máli.**
- B. Gerð verði stutt grein fyrir sérhverju ákvæði sem er líklegt tli að hafa áhrif á kostnað og/eða tekjur þannig að:**
- i.** Tilgreind verði orsök fjárhagslegra áhrifa og hvernig áhrifin birtast.
 - ii.** Dregin verði fram heildarhækkun útgjalda/tekna og heildarlækkun þeirra, en ekki einungis hrein áhrif.
 - iii.** Útreikningum verði haldið til haga.

Séu forsendur fyrir matinu óskýrar, meðal annars sökum þess að sveitarfélög hafa um mismunandi og misdýrar leiðir að velja úr við lausn verkefna, skal fjalla um hverjar forsendurnar eru og áhrif helstu valkosta.

Fjalla ætti um breytingar á eftirfarandi þáttum, eftir því sem við á:

Launa- og starfsmannakostnaður

- Fjöldi starfa.
- Vinnuálag.
- Launataxtar, meðallaun.
- Lífeyrisskuldbindingar.
- Biðlaun.

Annar rekstrarkostnaður en laun

- Breyting á magni og gæðum þjónustu.
- Hugbúnaðarkaup, hugbúnaðargerð.
- Fræðsla, útgáfa, kynning, auglýsingar o.fl. þess háttar.
- Akstur, ferðir og uppihald.
- Áhrif aukins húsnæðis og stofnbúnaðar á viðhalds- og rekstrarkostnað.

Húsnæðis- og stofnkostnaður

- Breytt húsnæðisþörf, m.a. stærð og gerð húsnæðis.
- Breytingar á núverandi húsnæði.
- Tækja- og búnaðarkaup.
- Kaup og sala á fasteignum.

Stjórnun og skipulag

- Skipulag, verkaskipting og vinnulag. Einfaldara eða flóknara.
- Ábyrgð á og eftirlit með kostnaði og tekjum.
- Málsmeðferð vegna tóku ákvarðana um kostnað.
- Skipan nefnda og stjórna. Verkaskipting gagnvart æðsta yfirmanni stofnunar.

Tekjur

- Gjaldtökuheimildir.
- Tekjur stofnunar, ríkissjóðs og/eða sveitarfélags. Sundurgreina tekjur eftir tegundum.

C. Eftirfarandi komi fram í greinargerð með matinu:

- i.** Verðlagsforsendur, ef notaðar eru aðrar forsendur en áætlað meðalverðlag á því ári sem umsögn er gerð.
- ii.** Hvernig kostnaður og tekjur falla til í tíma, þ.e. hvað fellur á það ár sem lög eða reglugerð tekur gildi og hvað fellur á hvert ár eftir það.
- iii.** Kostnaður og tekjur sem til falla einungis í eitt skipti.
- iv.** Ef kostnaður/tekjur koma ekki til greiðslu/innheimtu á sama ári.
- v.** Hversu nákvæmt matið er og á hversu traustum gögnum það er reist. Þetta má stundum gera með því að áætla neðri og efri mörk fjárhæða.

D. Heildartölur:

Í þeim tilvikum sem um er að ræða breytingu á gildandi lögum eða reglugerð, skal eftir atvikum leitast við að draga fram heildarkostnað og heildartekjur vegna framkvæmdar þeirra, en ekki aðeins meta fjárhagsleg áhrif breytingarinnar.

E. Samantekt:

Í lok greinargerðar þarf að draga saman í stuttu máli heildaráhrif á fjárhag sveitarfélaga.